

SINDIKAT DELAVCEV TRGOVINE SLOVENIJE

Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

T.: 01 434 12 53, 01 434 12 52

E.: sdts@sindikat-zsss.si

W.: www.sindikat-sdts.si

Dalmatinova ulica 4
1000 Ljubljana
T.: +386 1 434 12 00
W.: www.zsss.si
E.: zsss@sindikat-zsss.si

<p>Na podlagi četrtega odstavka 1. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11) izdaja minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti</p> <p>Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen</p>	<p>Pripombe ZSSS in SDTS na osnutek Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen, verzija na 14. seji sveta MDDSZ za varnost in zdravje pri delu, 14. 9. 2021</p>
<p>I. SPLOŠNE DOLOČBE</p> <p>1. člen</p> <p>Ta pravilnik v skladu z Direktivo Sveta 90/269 EGS z dne 29. maja 1990 o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah za ročno premeščanje bremen, kadar za delavce obstaja <u>predvsem nevarnost poškodbe hrbta</u> (četrta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L št. 156 z dne 21. 6. 1990, str. 9), spremenjeno z Direktivo 2007/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o spremembah Direktive Sveta 89/391/EGS, njenih posebnih direktiv in direktiv Sveta 83/477/EGS, 91/383/EGS, 92/29/EGS in 94/33/ES za poenostavitev in racionalizacijo poročil v zvezi s praktičnim izvajanjem (UL L št. 165 z dne 20. 6. 2007, str. 21) in Uredbo (EU) 2019/1243 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o prilagoditvi več zakonodajnih aktov, v katerih je določena uporaba regulativnega postopka s pregledom, členoma 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije) (UL L št. 198 z dne 20. 6. 2019, str. 241)</p>	<p>Pripombe k 1. členu</p> <p>Predlagamo, da naj bo namen tega pravilnika preprečevanje vseh mišično-kostnih obolenj in ne le okvar hrbta. Zato predlagamo črtanje besede »<i>predvsem</i>«.</p> <p>Za besedami »predvsem nevarnost poškodbe hrbta« se naj doda »in drugih mišično-kostnih poškodb«.</p> <p>Za besedami »nevarnosti okvare hrbta« se naj doda »in drugih mišično-kostnih poškodb«.</p>

<p>določa ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen, pri katerem so delavci izpostavljeni <u>nevarnosti okvare hrbta</u>.</p>	
<p style="text-align: center;">2. člen</p> <p>Ročno premeščanje po tem pravilniku pomeni vsako fizično delo, ki vključuje dvigovanje, prenašanje, spuščanje, potiskanje, vlečenje, nošenje ali premikanje bremena s človeško silo in druga podobna dela (npr. podpiranje, držanje), ki zaradi svojih značilnosti ali zaradi neugodnih ergonomskih pogojev pomeni <u>nevarnost predvsem za poškodbe hrbta delavcev</u>.</p>	<p style="text-align: center;">Pripombe k 2. členu</p> <p>Predlagamo, da se naj črta beseda »predvsem«.</p> <p>Za besedami »nevarnost predvsem za poškodbe hrbta delavcev« se naj doda »in drugih mišično-kostnih poškodb«.</p>
<p style="text-align: center;">3. člen</p> <p>Hrbet pomeni hrbtenico z vsem mišičjem, ligamenti, živčevjem in drugimi deli telesa, ki so obremenjeni pri ročnem premeščanju bremen.</p>	<p style="text-align: center;">Pripombe k 3. členu</p> <p>Predlagamo, da se definicija hrbta nadomesti z definicijo mišično-kostnih obolenj, ki jo povzemamo po Portalu VZD (http://www.osha.mdds.gov.si/):</p> <p><i>»Mišično-kostno- poškodbe, povezane z delom, so okvare mišic, sklepov, kit, vezi, živcev, kosti in perifernega krvnega obtoka, ki jih lahko povzročijo ali poslabšajo delo in vplivi iz neposrednega okolja, v katerem se delo opravlja. Prizadenejo predvsem hrbtenico, vrat, ramena in zgornje ude, lahko pa tudi spodnje ude. Poškodbe kostno-mišičnega sistema se lahko pripetijo pri ročnem premeščanju bremena (to je pri dvigovanju, prenašanju, spuščanju, potiskanju, vlečenju, nošenju ali premikanju bremena, kot tudi pri podpiranju in držanju), pri ponavljajočih se gibih ali pri delu v ekstremnem mrazu ali ekstremni vročini. Med pomembne razloge za tovrstna obolenja sodijo tudi stres, hiter ritem dela, hrup, vibracije, debelost, starost itd. Fizikalni, biomehanski, organizacijski, psihosocialni in osebni dejavniki lahko samostojno ali v kombinaciji povzročijo nastanek kostno-mišičnega obolenja oziroma poškodbe.«</i></p>

	<p>UTEMELJITEV: Kampanja Zdravo delovno okolje 2020–22 »Naredimo breme lažje za zdrava delovna mesta« (https://healthy-workplaces.eu/sl/), katere namen je preprečevanje in obvladovanje z delom povezanih kostno-mišičnih obolenj, kaže, da je leta 2015 kar 29 % delavcev poročalo o bolečinah v spodnjih okončinah, 41 % v ramenih, vratu in/ali zgornjih okončinah, 43 % v hrbtu in 58 % hkrati na več mestih telesa. Deli telesa, ki jih običajno prizadenejo mišično-kostna obolenja so vrat, rame, zgornji in spodnji del hrbta, komolec, zapestje in dlan, kolk in stegno, kolena in gleženj.</p>
<p style="text-align: center;">II. OBVEZNOSTI DELODAJALCA</p> <p style="text-align: center;">4. člen</p> <p>(1) Delodajalec mora, kadar je to mogoče, ročno premeščanje bremen nadomestiti z ustrežno delovno opremo, pripomočki in ustreznimi mehanskimi pomagali.</p> <p>(2) Kadar se ni mogoče izogniti ročnemu premeščanju bremen, mora delodajalec sprejeti ustrezne organizacijske in tehnične ukrepe, uporabiti ustrežno opremo ter pravilen način dela, da bi zmanjšali tveganje za varnost in zdravje pri delu, povezano z ročnim premeščanjem bremen, ob upoštevanju Priloge I in Priloge 2, ki sta sestavni del tega pravilnika.</p>	<p style="text-align: center;">Pripombe k 4. členu</p> <p>Na koncu 1. odstavka se naj doda besede: <i>»v skladu s tehničnim razvojem. Delodajalec je dolžan vzdrževati oziroma servisirati transportne vozičke in drugo opremo za premeščanje bremen.«</i></p> <p>UTEMELJITEV: ZVZD-1 v 9. členu določa, da mora delodajalec pri določanju preventivnih ukrepov upoštevati prilagajanje tehničnemu napredku. Pravilnik naj tudi izrecno zahteva vzdrževanje in servisiranje delovne opreme za premeščanje bremen. V dejavnosti trgovina na primer prihaja do preobremenjevanja in s tem do dotrajanosti transportnih vozičkov. Njihovo premikanje zato predstavlja dodatno obremenitev zaposlenih. Bilo je več primerov, ko so se vozički prevrnili zaradi manjkajočega kolesčka.</p>
<p style="text-align: center;">5. člen</p> <p>(1) Kadar se ni mogoče izogniti ročnemu premeščanju bremen, delodajalec organizira delo tako, da je to ravnanje čim bolj varno in zdravo in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>vnaprej oceni</u> tveganje za varnost in zdravje pri ročnem premeščanju bremen, pri čemer mora zlasti proučiti značilnosti bremen, ob upoštevanju Priloge I in Priloge II tega pravilnika, - poskrbi, da se s sprejetjem ustreznih ukrepov izogne tveganju <u>predvsem za poškodbe hrbta delavcev</u> ali to tveganje zmanjša na minimum, pri čemer upošteva značilnosti delovnega okolja in delo delavca, ob upoštevanju Priloge I in Priloge II tega pravilnika. 	<p style="text-align: center;">Pripombe k 5. členu</p> <p>V 1. odstavku se naj besede <i>»predvsem za poškodbe hrbta delavcev«</i> zamenja z besedami <i>»mišično-kostnih poškodb«</i>.</p> <p>V 1. alineji se naj med besedi <i>»vnaprej oceni«</i> vnese dodatna beseda <i>»vnaprej pisno oceni«</i>.</p>

<p>(2) Delodajalec mora pri določanju ukrepov za varnost in zdravje pri ročnem premeščanju bremen upoštevati strokovno oceno izvajalca medicine dela, ki vključuje upoštevanje psihofizičnih lastnosti <u>posameznega delavca</u>, značilnosti delovnega okolja in delo tega delavca.</p> <p>(3) Delodajalec mora v oceni tveganja določiti, katera oblačila, obutev in druge osebne stvari delavci ne smejo uporabljati pri ročnem premeščanju bremen.</p>	<p>Predlagamo, da naj besedilo 2. odstavka izhaja iz določila 9. člena ZVZD-1 o humanizaciji dela in naj zato glasi:</p> <p><i>»Delodajalec mora pri določanju ukrepov za preprečevanje mišično-kostnih poškodb pri ročnem premeščanju bremen upoštevati priporočila izvajalca medicine dela za prilagoditev dela posamezniku, upoštevajoč njegove psihofizične lastnosti, značilnosti delovnega okolja in dela z ustreznim oblikovanjem delovnega mesta, delovnega okolja, delovnih prostorov, delovnih in tehnoloških postopkov, izbiro delovne in osebne varovalne opreme ter delovnih in proizvodjalnih metod.«</i></p>
<p style="text-align: center;">6. člen</p> <p>(1) Delodajalec mora delavce obvestiti o značilnostih bremen in drugih dejavnikih, ki vplivajo na varno delo, zlasti pa o teži bremena in središču težnosti najtežje strani, ko je paket naložen ekscentrično.</p> <p>(2) Delodajalec mora delavce usposobiti za tak način dela pri ročnem premeščanju bremen, da se izognejo <u>poškodbam hrbta</u>.</p> <p>(3) Delodajalec mora delavce obvestiti o tveganjih, ki bi jim utegnili biti izpostavljeni, ter jih usposobiti za varno ročno premeščanje bremen ob upoštevanju Prilog I, Priloge II in tretjega odstavka 5. člena tega pravilnika.</p>	<p style="text-align: center;">Pripombe k 6. členu</p> <p>V 2. odstavku se naj besede »poškodbam hrbta« nadomesti z »<i>mišično-kostnim poškodbam</i>«.</p>
<p style="text-align: center;">7. člen</p> <p>Delodajalec se je dolžan o vseh vprašanjih glede zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu po tem pravilniku, posvetovati z delavci in/ali njihovimi predstavniki in jih o sprejetih ukrepih tudi sprotno obveščati na način in po postopku, določenem v zakonu, ki ureja varnost in zdravje pri delu.</p>	
<p style="text-align: center;">III. KONČNE DOLOČBE</p> <p style="text-align: center;">8. člen</p>	

<p>Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, preneha veljati Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 73/05).</p>	
<p style="text-align: center;">9. člen</p> <p>Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.</p> <p>Št. Ljubljana, dne EVA</p> <p style="text-align: right;">Janez Cigler</p> <p>Kralj</p> <p style="text-align: center;">Minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti</p>	
<p style="text-align: center;">PRILOGA I</p> <p style="text-align: center;">REFERENČNI DEJAVNIKI</p>	
<p>1. Značilnosti bremena</p> <p>Ročno premeščanje bremen lahko pomeni tveganje predvsem za <u>poškodbe hrbta</u>, če je breme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pretežno ali preveliko, - nepriročno ali ga je težko prijeti, - nestabilno ali ima vsebino, ki se bo verjetno prevrnila, - nameščeno na način, ki zahteva, da ga je treba držati ali premeščati na razdalji od telesa ali z upognjenim ali ukrivljenim telesom, - verjetno, da bo zaradi svojih obrisov in/ali čvrstosti povzročilo poškodbe delavcev, zlasti pri trčenju. 	<p style="text-align: center;">Pripomba na 1. točko Priloge I</p> <p>Besedi »<i>poškodbe hrbta</i>« se naj nadomesti z »<i>mišično-kostne poškodbe</i>«.</p>

<p>2. Potreben fizični napor</p> <p>Fizični napor lahko pomeni tveganje predvsem za poškodbe hrbta, če:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je stalen, - se doseže samo z rotacijo trupa, - verjetno povzroči nenaden premik bremena, - ga izvedemo v nestabilnem položaju telesa. 	
<p>3. Značilnosti delovnega okolja</p> <p>Značilnosti delovnega okolja lahko povečajo tveganje predvsem za <u>poškodbe hrbta</u>, če:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ni dovolj prostora, ki je na voljo delavcu, še posebej v navpični smeri, da bi opravili delo, - so tla neravna, kar pomeni nevarnost spotikanja ali so spolzka glede na delavčevo obuvanje, - delovišče ali delovno okolje delavcu preprečuje ročno premeščanje bremen na varni višini ali v ustreznem položaju, - obstajajo razlike v višini tal ali delovne površine, kar zahteva, da se breme premešča na različnih višinah, - so tla ali podnožnik nestabilna, - so temperatura, vlažnost ali prezračevanje neustrezni 	<p style="text-align: center;">Pripombe na 3. točko Priloge I</p> <p>Besedi »poškodbe hrbta« se naj nadomesti z »mišično-kostne poškodbe«.</p> <p>Za primer, če pot prenašanja ni ravna in brez posebnosti, se naj doda naj nova alineja:</p> <p>»- so ovire in druge značilnosti na poti, po kateri se breme prenaša,«</p>
<p>4. Zahteve dela</p> <p>Delo lahko pomeni tveganje predvsem za <u>poškodbe hrbta</u>, če terja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepogost ali predolg fizični napor, <u>še zlasti za hrbtenico</u>, - nezadostno počivanje ali obdobje okrevanja, - predolge razdalje dviganja, spuščanja ali prenašanja, - hitrost dela, ki jo zahteva proces in je delavec ne more spremeniti. 	<p style="text-align: center;">Pripombe na 4. točko Priloge I</p> <p>Besedi »poškodbe hrbta« se naj nadomesti z »mišično-kostne poškodbe«.</p> <p>Črta se naj besede »še zlasti za hrbtenico«.</p>
<p style="text-align: center;">Priloga II</p> <p style="text-align: center;">Zahteve za varnost in zdravje pri delu, ki jih je treba upoštevati pri ročnem premeščanju bremen</p>	

<p>1. Ocena tveganja iz prve alineje prvega odstavka 5. člena tega pravilnika mora vključevati upoštevanje najmanj: mase bremena, oddaljenosti bremena od osi telesa, pogostost dvigovanja bremen v delovnem dnevu, skupno maso celotnega bremena v delovnem dnevu in delovnem tednu, položaj telesa med dvigom in premike telesa med dvigom ter sil, ki delujejo na telo zaradi bremena.</p>	<p style="text-align: center;">Pripombe na 1. točko Priloge II</p> <p>Doda se naj stavek: <i>»Oceni se naj tudi tveganje zaradi ergonomskih dejavnikov, kakršni so dviganje, prenašanje, potiskanje ali vlečenje bremen, ponavljajoči se gibi, dolgotrajno sedenje ali stanje, klečanje ter držanje rok nad višino ramen.«</i></p> <p>UTEMELJITEV: Evropska kampanja 2020–22 Naredimo breme lažje za zdrava delovna mesta v vodniku kampanje opozarja med drugim na te ergonomske dejavnike, ki lahko prispevajo k razvoju mišično-kostnih obolenj oziroma poškodb. V dejavnosti trgovina trgovke na primer poročajo o kroničnih bolečinah v ramenih pri delu na blagajnah zaradi nad višino ramen nameščenih polic s cigaretami.</p>
<p>2. Premeščanje bremen na delovnem mestu velja za občasno, kadar delavec premešča do 2-krat tedensko največ pol delovnika. Skupne obremenitve tudi za občasno premeščanje ne smejo presežati mejnih vrednosti iz točke 6 te priloge.</p>	
<p>3. Med premeščanjem bremen mora biti usmerjenost ramen vedno enaka usmerjenosti bokov (prepovedano je obračanje hrbtenice po osi). Položaj hrbtenice pri dvigu bremena ne sme biti usločen oziroma mora biti raven. Dvigati se mora z nogami in ne s hrbtom. Breme naj bo čim bližje telesu oziroma osi telesa.</p>	
<p>4. Timsko dvigovanje bremen (delo v parih, delo več delavcev v timu) je obvezno pri dvigovanju težjih ali dimenzijsko večjih bremen oziroma bremen z neenakomerno razporeditvijo mase. Za delo v paru se upošteva največja dovoljena masa, predpisana za šibkejšega v paru, iz točk 6a in 6b te priloge. Skupna masa prenešenih bremen na posameznega delavca ne sme prekoračiti zahtev iz točke 8 te priloge.</p>	
<p>5. Tehnični pripomočki za dvigovanje bremen se morajo uporabiti vedno, ko je to mogoče. Tehnični pripomočki za dvigovanje bremen, kot so vozički, platforme s škarjastim dvigom, viličarji, dvigala, stopnice, odri (kadar gre za premeščanje bremen v višino nad rameni delavca) itd., se morajo uporabiti</p>	<p style="text-align: center;">Pripombe na 5. točko Priloge II</p> <p>Besede <i>»v višino nad ramena delavcev«</i> se naj nadomesti z <i>»v višini nad rameni delavcev«</i>.</p>

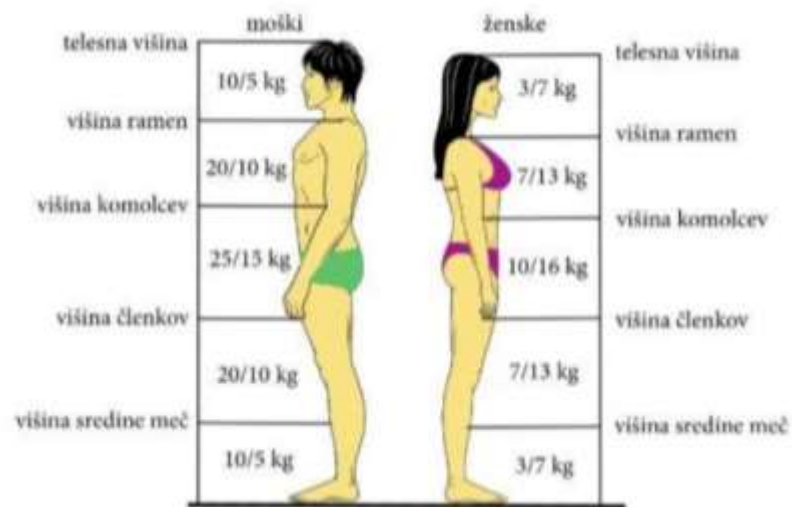
vedno, če skupna masa bremen, ki jih je potrebno premestiti, presega največjo dovoljeno maso bremen na delavca, določeno v točki 8 te priloge.

Doda se naj stavek: »Delodajalec mora pri dobaviteljih zagotoviti, da se roba dostavlja naložena na platforme v višini, ki ustreza višini povprečnega delavca, ki ročno prelaga dostavljeno breme, kar za moške znaša __ cm in za ženske __ cm.«

UTEMELJITEV: SDTS opozarja, da se v dejavnosti trgovina roba dostavlja na vse višje naloženih platformah (npr. naloženo v višino 2,20 m) neupoštevajoč višino delavcev, ki morajo robo razkladati. Zato SDTS zaznava stisko delavcev razkladalcev.

6. Za stalna in občasna dela, pri katerih je predvideno dvigovanje bremen, se upoštevajo naslednje mejne vrednosti mase za zdravega odraslega delavca/delavko, brez predhodno znanih mišično-kostnih obolenj:

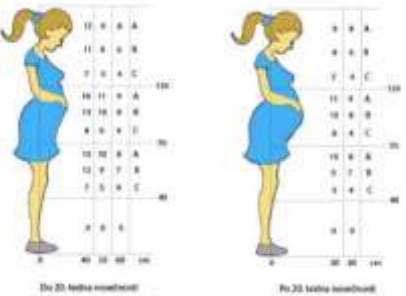
6a) Največje dovoljene mase glede na to, od katere višine se breme dviguje - za moške in ženske v starosti od 18. do 54. leta brez predhodnih mišično-kostnih obolenj:

Pripomba k 6a točki Priloge II

Doda se naj nov odstavek: »Delodajalec se mora dogovoriti z dobavitelji za dobavo robe, ki upošteva predpisane največje dovoljene mase za ročno premeščanje bremen.«

Morebitno prehodno obdobje za uveljavitev predlaganih največjih dovoljenih mase sme biti največ 1 leto.

<p>Večja številka je za dvig bremena ob telesu, manjša številka za bremena, ki jih delavec drži v predročenu v razdalji enaki dolžini podlahti ali stegnjene roke.</p>	
<p>6b) Največje dovoljene mase za nosečnice glede na teden nosečnosti, glede oddaljenosti bremena od telesa in glede na to, od katere višine se breme dviguje:</p> <p>A = redka dviganja (manj kot 1 dvig na 5 minut) B = dviganja manj kot 1 uro v delovniku in več kot enkrat v 5 minutah C = pogosta dviganja (več kot trikrat v minuti) in če traja več kot 1 uro v delovniku</p>	
<p>6c) Največje dovoljene mase za moške in ženske v starosti do 18 let in nad 55 let: 85 % mase iz točke a.</p>	
<p>6d) Največje dovoljene mase bremen za <u>delovne</u> invalide se določijo v skladu z omejitvami, ki jih določi invalidska komisija ZPIZ ali izvedenski organ ZRSZ.</p>	<p style="text-align: center;">Pripomba k točki 6.d Priloge II</p> <p>Določi se naj novo besedilo: »Največje dovoljene mase za posamična bremena in skupno v dnevu in v tednu za invalide se določijo v skladu z omejitvami, ki jih določijo izvedenski organi ZPIZ in ZRSZ. Začasne ali trajne omejitve mas za druge delavce priporoča izvajalec medicine dela na podlagi rezultatov preventivnih zdravstvenih pregledov.«</p>

	<p>UTEMELJITEV: Tudi za invalide je potrebno določiti omejitve mas posamičnih bremen in skupnih prenesenih mas v dnevu ali tednu. Beseda »delovnih invalidov« se naj nadomesti z »invalidov«. Poleg delovnih invalidov, katerih status določa ZPIZ-2, namreč drugi slovenski predpisi definirajo tudi druge invalidne osebe, ki so lahko zaposleni. Omejitve za delovne invalide se določajo na podlagi izvedenskih mnenj invalidske komisije ZPIZ. Omejitve za druge invalidne osebe pa določajo izvedenski organi ZRSZ.</p>
<p>7. Največje dovoljene mase bremena za vlečenje in potiskanje (če ni proizvajalec pripomočkov določil nižjih mas):</p> <p>a) Enoosni ročni transportni vozički (eno in dvoosni), samokolnice: 100 kg</p> <p>b) Transportni vozički in kontejnerji s fiksnimi kolesi: maksimalna masa 750 kg</p> <p>c) Paletni viličarji: 1500 kg.</p> <p>Vlečenje ali potiskanje brez motoriziranega pogona je prepovedano za nosečnice.</p>	<p style="text-align: center;">Pripomba k točki 7 Priloge II</p> <p>Doda se naj nov drugi odstavek, ki glasi: <i>»Za potiskanje in vlečenje bremena, ki presega povprečno maso delavca/delavke, je obvezen motoriziran pogon. Za moške je ta masa __ kg in za ženske __kg. Ta določba se uveljavi najkasneje eno leto po uveljavitvi tega pravilnika.«</i></p> <p>UTEMELJITEV: Predlagamo prehodno obdobje, ki naj delodajalcem omogoči, da se pravočasno prilagodijo novi določbi. Spodaj je fotografija transportnih vozičkov z maso bremena približno 160 kg, ki so danes v uporabi v slovenskih trgovinah in ki zahtevajo skrajno naprezanje trgovk pri njihovem potiskanju:</p>

8. Pogostost dviganja in največje skupna dovoljena masa bremen pri ročnem premeščanju v posameznem delovnem dnevu: Upoštevajoč največje dovoljene mase, določene za moške in ženske ter nosečnice v točki 6 te priloge, sme posamezen delavec oziroma delavka v 8 urah dvigniti skupaj največ: 1000 kg oziroma 850 kg za delavce do dopolnjenega 18. leta in nad 55. letom starosti. Hkrati v enem tednu ne sme preseči skupne mase 4000 kg oz. 3400 kg za delavce do dopolnjenega 18. leta oz. nad 55 leti starosti.

Hitrost delovne operacije (frekvenca dvigov) pri dvigovanju bremen je omejena tako, kot je prikazano v Tabeli 1.

Tabela 1: Hitrost delovne operacije (frekvenca dvigov) pri dvigovanju bremen

	Razred glede na	Največja dovoljena frekvenca	Največja dovoljena frekvenca	Največja dovoljena frekvenca
--	-----------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Pripomba k točki 8 Priloge II

Predlagamo, da se točka 8 dopolni z novim odstavkom: *»Omejitev pogostnosti ročnega dviganja in premeščanja bremen iz Tabele 1 so podlaga za ocenitev tveganja za nastanek mišično-kostnih poškodb delavcev in s tem podlaga za določanje organizacijskih in preventivnih ukrepov delodajalca. Frekvenca dvigov iz Tabele 1 se dokončno uveljavi pet let po uveljavitvi pravilnika. Delodajalec pa po posvetovanju z izvoljenimi delavskimi predstavniki oziroma z delavci v oceni tveganja določi delovna mesta in opravila, na katerih prihaja do pogostega ročnega premeščanja bremen, ter se dogovori za dinamično postopnega uveljavljanja omejitev iz Tabele 1 najkasneje do konca prehodnega petletnega obdobja. To dinamično upošteva pri določanju preventivnih ukrepov in pri organizaciji dela.«*

	maso bremena		(dvig in nošenje do 10 m)	(dvig in nošenje do 20 m)
Moški	<10 kg	30 dvigov/uro	15 dvigov/uro	8 dvigov/uro
	10 kg < 15 kg	20 dvigov/uro	10 dvigov/uro	5 dvigov/uro
	15 kg < 20 kg	15 dvigov/uro	8 dvigov/uro	4 dvige/uro
	20 kg < 25 kg	Občasno največ 12 dvigov /uro	6 dvigov/uro	Občasno < 5x dnevno
Ženske	< 5kg	30 dvigov/uro	15 dvigov/uro	8 dvigov/uro
	5 kg < 8 kg	20 dvigov/uro	10 dvigov/uro	5 dvigov/uro
	8 kg < 12 kg	15 dvigov/uro	8 dvigov/uro	4 dvige/uro
	12 kg < 16 kg	Občasno največ 10 dvigov/uro	5 dvigov/uro	Občasno < 5x dnevno

- V kolikor dvigujeta delavca v timu, se breme, podano v Tabeli 1, podvoji glede na največjo obremenitev šibkejšega v paru.
- »Občasno« v Tabeli 1 pomeni, da je frekvenca dvigov manjša kot 3 dvige v eni uri.

UTEMELJITEV: Strinjamo se s pripombami iz razprave na 14. seji Sveta MDDSZ za varnost in zdravje pri delu, da če pravilnik ne bo življenjski, ga nihče ne bo upošteval. Pravilnik naj ne zavezuje delodajalca oz. delavca, da bo štel vsak kilogram in dvig. Zato pa mora pravilnik jasno določiti, da se načelo omejitve frekvence dvigov iz Tabele 1 predvsem mora upoštevati v fazi ocenjevanja tveganja, kjer morata stroki tehniške varnosti in medicine dela oceniti, koliko dvigov glede na spoznanja ergonomije lahko povzroči mišično-kostne poškodbe. Na tej podlagi se naj pripravi oceno tveganja in protokol pravilnega dela, ki bo te omejitve upošteval. S pravnimi navodili za delo, usposabljanjem in stalnim osveževanjem ocene tveganja bo mogoče postopoma doseči napredek, ki ga želimo. Tudi v dejavnosti trgovina bi s tem pristopom lahko določili za vse delovne operacije enostavna in natančna navodila koliko in kdaj ter koliko delavcev za določene naloge. Z leti bo to postalo rutina, delodajalec pa bo ta navodila moral upoštevati pri številu zaposlenih in planiranju dela. To je izvedljivo najprej pri večjih delodajalcih z močnimi strokovnimi službami, od koder se dobra praksa nato širi k manjšim delodajalcem.

Nikakor pa štetje dvigov ne sme biti naloga delavca. Delodajalec je organizator in financer svoje strokovne službe, ki mora zanj oceniti tveganja in predlagati protokol pravilnega dela. Ker bo uvajanje takšne nove miselnosti proces, predlagamo, da se največje dovoljene frekvence ročnega premeščanja bremen, določene v Tabeli 1, dokončno uveljavijo najkasneje po petih letih od uveljavitve pravilnika.

Pravilnik naj tudi zaveže delodajalca, da po posvetovanju o oceni tveganja z izvoljenimi delavskimi predstavniki oziroma z delavci ugotovi delovna mesta in opravila, na katerih prihaja do pogostega ročnega premeščanja bremen, ter se dogovori za dinamiko postopnega uveljavljanja omejitev iz Tabele 1 najkasneje do konca prehodnega petletnega obdobja.

Pripombe ZSSS in SDTS pripravili: Lučka Böhm in Jernej Jenko (oba za ZSSS) ter Ladi Rožič in Vesna Stojanovič (oba SDTS)